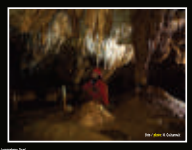

TOUNJSKE ŠPILJE

Tounjski krš poznat je po špiljama i izvorima. Rijeka Tounjčica izvire iz istoimene prostrane špilje duge 465m koja je potopljenim kanalima vezana za Špilju u kamenolomu Tounj. najveću u ovom području. dužine preko 8.5km. Sve hrvatske špilje smatraju se prirodnim dobrom i sve su zaštićene Zakonom o zaštiti prirode.

U području općine Tounj do sada je otkriveno 78 špilja i jama. Neke su od njih poznati arheološki lokaliteti ili su funkcionirale kao obrambene utvrde u povijesti. dok su druge značajne ili su nekada bile značajne kao hidrološki aktivni objekti i izvori pitke vode. a sve su redom riznice biorazrolikosti podzemne faune.

CAVES OF TOUNJ

The karst of Tounj is known for its caves and springs. The Tounjčica River emerges from the 465m long cave of the same name. The cave is connected in the Tounj quarry with the submerged canals to the Cave. the biggest one in the area (8.5km long). All Croatian caves are classified as a natural heritage and they are all protected by the Nature Protection Act. A total of 78 caves and pits have been discovered in the borough of Tounj to date. Some of them are known archaeological sites or they once functioned as fortresses. Others are regarded as hydrological active formations and springs of drinking water. but they are all treasures of biodiversity of the underground fauna.

ENDEMSKA ŠPILJSKA FAUNA I TIPSKI LOKALITETI

Tounjske špilje staništa su brojnih životinjskih vrsta. Neke vrste žive isključivo u tounjskom podzemlju ili su endemi Ogulinsko-plaščanskog područja. Karlovačke županije. Hrvatske i Dinarida. U tounjskom području nekoliko je špilja koje su tipski lokaliteti za podzemnu faunu. primjerice špilja Zala (Mikašinovića pećina). Rudnica. Ledenička špilja kod Rebrovića. Tounjčica i ponor Ambarac. Posljednja spomenuta špilja nalazi se izvan granica općine. ali važna je kao tipski lokalitet zbog hidrološke veze s Tounjčicom i Špiljom u kamenolomu Tounj.

THE ENDEMICS CAVE FAUNA AND TYPE LOCALITIES

The caves of Tounj are inhabited by many animal species. Some of these species living exclusively in the underground of the Tounj area or they are endemics of the Ogulin-Plaški area. endemics of the Karlovac County and Croatian and Dinaric endemics. Several of caves in the Tounj's area are the type localities of subterranean fauna. i. e. the Mikašinovića cave (Zala cave). the Rudnica IV cave. Ledenica cave nearby Rebrović. Tounjčica cave and Ambarac sinkhole. The last cave is situated outside the boundaries of Tounj municipality. but is also important type locality due hydrological connection with Tounjčica cave.

TIPSKI LOKALITET TYPE LOCALITY	VRSTE SPECIES	ENDEMSKO PODRUČJE ENDEMIC AREA
MIKAŠINOVIĆA ŠPILJA (ŠPILJA ZALA) MIKAŠINOVIĆA CAVE (ZALA CAVE)	špiljski vrnjak / blind cave planarian Dendrocoelum cavernicolum	Dinaridi / Dinaridis
	Bahtinina špiljska kozice / the Bahtin's cave prawn Troglocaris anophthalmus intermedia	Hrvatska / Croatia
špilja RUDNICA IV RUDNICA IV CAVE	rudničko lenegar / Rudnica's lenegar Lenegar rudnicae	Hrvatska, Karlovačka županija, Ogulinsko-plaščansko područje / Croatia, County of Karlovac, Ogulin-Plaški area
	rudničko hauferiga / Rudnica's hauferiga Hauferiga rudnicae	Hrvatska, Karlovačka županija, Ogulinsko-plaščansko područje / Croatia, County of Karlovac, Ogulin-Plaški area
	rudničko špiljska spužvica / Rudnica's cave sponge Eunapius subterraneus mollisparpanis	Hrvatska, Karlovačka županija, Ogulinsko-plaščansko područje / Croatia, County of Karlovac, Ogulin-Plaški area
LEDENIČKA ŠPILJA kod Rebrovića LEDENICA CAVE near Rebrović	špiljski kornjaš / the cave beetle Duliticrambus jeannei croaticus	Hrvatska / Croatia
ponor AMBARAC AMBARAC sinkhole	slonoga vrgoračka / ribbon dipteropsis Dipteropsis ribbiva ribbiva	Hrvatska / Croatia
špilja TOUNJČICA TOUNJČICA CAVE	Pagetijeva balgarandžija / Pagetis's balgarandželle Balgarandželle pagetii	Hrvatska, Karlovačka županija / Croatia, County of Karlovac
	tounjska hauferiga / Tounj's hauferiga Hauferiga tounjica	Hrvatska, Karlovačka županija, Ogulinsko-plaščansko područje / Croatia, County of Karlovac, Ogulin-Plaški area
	tounjska audiertijeva / Tounj cave audiertijeva Audiertijeva cavernicola	Kordun, Hrvatska / Kordun area, Croatia
	malosnapuhnuti špiljski / semi-puffed cave snail Oreopeas subterraneum	Dinaridi, Slovenija, Hrvatska, Bosna i Hercegovina / Dinaridis, Slovenia, Croatia, Bosnia and Herzegovina
	tounjska špiljska spužvica / Tounj's cave sponge Eunapius subterraneus mollisparpanis	Hrvatska, Karlovačka županija, Ogulinsko-plaščansko područje / Croatia, County of Karlovac, Ogulin-Plaški area

IZVOR ŠPILJA ZDENAC
SPRING CAVE ZDENAC

IZVOR ŠPILJA ZDENAC

Tek nekoliko koraka uzvodno od ovog slavnog dvostrukog mosta. tog kamenog svjedoka burne tounjske povijesti. nalazi se jedan od brojnih krških izvora. Zdenac. Izvire iz istoimene špilje čiji je veliki ulaz usječen u strmu lijevu obalu kanjona Tounjčice.

Povijesno ime špilje Zdenac je Suvajska pećina (prema putopisu «Lika i Plitvička jezera». Dragutin Hirc. 1900.) ili Suhajska pećina (prema knjizi «Hrvatske povijesne građevine». Emil Laszowski. 1902.).

Špilja Zdenac dugačka je 35 metara i jednostavnog je tipa. Glavninu prostora čini velika ulazna dvorana. a njenim južnim rubnim dijelom protječe stalni vodeni tok. Taj potok dospijeva iz jezerca smještenog u sjeveroistočnom dijelu špilje koji je spuštenim stropom donekle izoliran od velike ulazne dvorane. Tko se spusti u položaj čučnja. onda može čuti šum slapa koji puni jezerce promjera 5m i dubine oko 1m.

SPRING CAVE ZDENAC

Zdenac is a karst spring located only a few steps upstream from this famous double bridge and a witness to Tounj's tempestuous history. It emerges from a cave of the same name whose entrance cuts through the steep left shore of Tounjčica's canyon.

Historical name of the Zdenac cave is Suvajska cave (according the travelogue «Lika and Plitvice lakes». Dragutin Hirc. 1900) or Suhajska cave (according the book «Croatian historical buildings». Emil Laszowski. 1902).

Zdenac cave is a simple type 35 metre long cave. The majority of the space consists of a spacious entrance hall with a permanent waterway running through its southern part. This stream runs from a small lake in the southeast part of the cave which is partly separated from the big entrance hall by a lowered ceiling. If you slouch down. you can hear the sound of the waterfall which feeds a 5m wide and around 1 m deep lake.

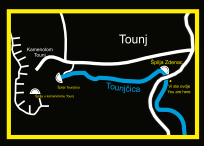

JESTE LI ZNALI?

Ciljevi zaštite tounjskih špilja su očuvanje vrijedne podzemne geobaštine. posebice prostora s rijetkim sedimentacijskim. korozijskim i erozijskim oblicima te očuvanje i zaštita raznolikosti rijetke i endemske špiljske faune.

Svjetskoj speleološkoj javnosti te znanstvenicima iz svijeta koji se bave područjem krša poznate su vrijednosti tounjskih špilja. Rijetki morfološki oblici i sige koje ovdje nalazimo spadaju u svjetske fenomene i zabilježeni su jedino u podzemlju ovoga područja.

U tounjskom podzemlju obitavaju iznimne životinje. a javnosti je najpoznatija jedina slatkovodna spužva na svijetu. Špiljska spužvic (*Eunapius subterraneus*). Spužve su zabilježene krajem 90-ih godina prošlog stoljeća. Znanstveno su opisane dvije podvrste. tounjska (*E. s. subterraneus*) iz špilje Tounjčice i rudničke špiljske spužvica (*E. s. mollisparpanis*) iz špilje Rudnice IV. Tounjska špiljska spužvica kasnije je utvrđena u još nekoliko špilja i popularizirana pod nazivom vrste ogulinska špiljska spužva.

DID YOU KNOW?

The ultimate goal of protecting these caves is to preserve valuable underground geological heritage. especially the area with rare sedimentary. corrosive and erosive formations. as well as to preserve and protect the diversity of Tounj's rare and endemic cave fauna.

The values of the caves of Tounj are known to the public and world scientists specialising in karst areas. Rare morphological formations and speleothems we find here are considered as global phenomena. indigenous only to the underground of this area.

The underground of Tounj is inhabited by remarkable animals. i. e. the only freshwater sponge in the world. the cave sponge (*Eunapius subterraneus*). The cave sponges were first recorded in the late 1990s. Two subspecies are scientifically described. the Tounj's cave sponge (*E. s. subterraneus*) from Tounjčica cave and the Rudnica's cave sponge (*E. s. mollisparpanis*) from Rudnica IV cave. The Tounj's cave sponge was found later in several caves and becomes known under the species name Ogulin's cave sponge (*Eunapius subterraneus*).

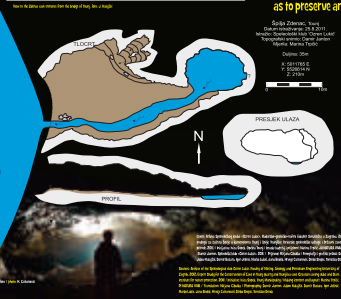

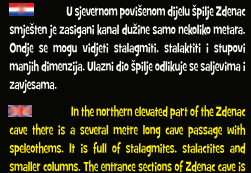

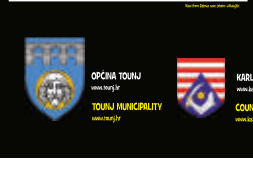

U sjevernom povišenom dijelu Špilje Zdenac smješten je zasigani kanal dužine samo nekoliko metara. Ondje se mogu vidjeti stalagmiti. stalaktiti i stupovi manjih dimenzija. Ulazni dio špilje odlikuje se saljevima i zavjesama.

In the northern elevated part of the Zdenac cave there is a several metre long cave passage with speleothems. It is full of stalagmites. stalactites and smaller columns. The entrance sections of Zdenac cave is characterised by flowstone and drapery.

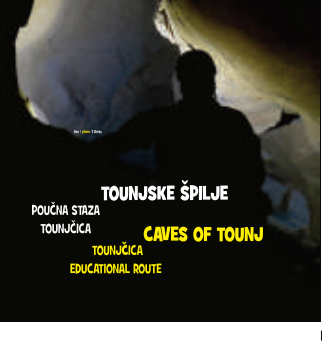

OPĆINA TOUNJ
www.tounj.hr
TOUNJ MUNICIPALITY
www.tounj.hr

KARLOVAČKA ŽUPANIJA
www.dusup.hr
COUNTY OF KARLOVAC
www.kzzzop.hr

JAVNA USTANOVA «NATURA VIVA»
www.karlovac-natura.hr
JAVNA USTANOVA «NATURA VIVA»
www.karlovac-natura.hr

TOUNJSKE ŠPILJE
POUČNA STAZA
TOUNJČICA
CAVES OF TOUNJ
TOUNJČICA
EDUCATIONAL ROUTE